ASPECTE TEORETICO - PRACTICE ÎN DOBÂNDIREA ŞI MENŢINEREA STATUTULUI DE AGENT ECONOMIC AUTORIZAT (AEO)

Anna-Polin COVALI

CZU: 341.241.8:347.7 anna.polin124@gmail.com

This study explores the acquisition and maintenance of Authorized Economic Operator (AEO) status, highlighting its pivotal role in boosting global trade efficiency and security. Through comparative analysis of customs regulations and policies, it aims to underscore the significance of AEO for fostering economic development. This focused research provides valuable insights into the purpose and impact of AEO in international trade dynamics.

În această teză de master, a fost realizată o analiză detaliată a statutului de Agent Economic Autorizat (AEO), evidențiind importanța sa din punct de vedere juridic, economic și social. Acest statut reprezintă un instrument deosebit de valoros în contextul comerțului internațional [1] , oferind facilități esențiale pentru Agenții Economici Autorizați.

Scopul propus în teză este de a investiga, analiza și evalua impactul și beneficiile conceptului de AEO asupra eficienței logistice, securității lanțului de aprovizionare și dezvoltării economice, atât la nivel național, în Republica Moldova, cât și în contextul global al comerțului internațional. De asemenea, scopul este de a sublinia importanța Agentului Economic Autorizat în promovarea comerțului internațional, în îmbunătățirea eficienței logistice și în consolidarea securității naționale, având un impact semnificativ asupra dezvoltării economice. Această teză contribuie la înțelegerea complexității și relevanței AEO în contextul economic contemporan și oferă îndrumări și sugestii utile pentru politica comercială și industria logistică nu doar în Republica Moldova, ci și în întreaga lume.

Acestei teme, din păcate, nu i se oferă vizibilitatea publică în măsură în care are dreptul la ea, deoarece statutul de AEO vine cu multe beneficii pentru toți participanții lanțului logistic, cu un impact pozitiv semnificativ pentru consumatorul final. Așadar, programul AEO (Autorizat Economic Operator) reprezintă o instituție ce ilustrează o colaborare între autoritățile vamale și agenții economici care doresc să respecte în mod voluntar reglementările vamale. Acest parteneriat are ca scop asigurarea securității mărfurilor în cadrul comerțului internațional și promovarea unei cooperări eficiente cu autoritățile vamale. Mai bine zis, Programul AEO semnifică un program prin care un agent economic, participant al lanțului logistic, având parteneri peste hotare și o afacere locală, respectând legislația în vigoare și condițiile pentru primirea acestui statut, se bucură de anumite facilități în vamă și în momentul trecerii frontierei.

În această ordine de idei, există 2 tipuri de autorizații AEO:

- Autorizația AEO pentru simplificări vamale, și anume agentul economic se bucură de un număr redus de controale vamale, beneficiază de tratament prioritar în cazul selectării pentru control suplimentar, posibilitatea alegerii amplasamentului pentru efectuarea controalelor vamale, facilitarea accesului la simplificări vamale, etc.;
- Autorizația AEO pentru securitate și siguranță – agentul economic se bucură de aceleași facilități ca și la AEOC, în afară de simplificări vamale, dar și de recunoaștere mutuală cu alte state a statutului de AEOS și de posibilitatea notificării prealabile în cazul selecției pentru control fizic (cu privire la securitate și siguranță); [2].

Pentru a fi eligibil pentru statutul de AEO, agentul economic trebuie să fie:

1. Rezident al Republicii Moldova;
2. Să îndeplinească în cursul activității sale criteriul de conformitate – în ultimii 3 ani să nu admită încălcări grave ale legislațiilor vamale și fiscale;
3. Să demonstreze că e solvabil financiar și își îndeplinește cu diligență, în cuantumul și timpul potrivit obligațiunile pecuniare;
4. Să posede un sistem optim de gestionare a evidențelor comerciale și de transport;
5. Să posede standarde practice de competență și calificare profesională pentru domeniul de conformitate vamală pentru AEOC, sau de securitate și siguranță pentru AEOS [3];

Luând în considerare că prezenta teză se axează în mod special pe partea practică întru obținerea statutului, este necesar de a menționa lista de documente ce trebuie să fie depuse spre analiză organelor vamale, și anume:

1. Cerere tipizată, care este însoțită de documente ce confirmă toate cele expuse în ea, conform prevederilor legale;
2. Chestionarul de auto-evaluare, pentru ca organul vamal să își creeze imaginea despre genul de activitate a agentului economic în cauză, de asemenea însoțit de copii ale ordinelor interne, procedurilor, regulamentelor, instrucțiunilor, și altor acte prin care demonstrați calificarea colaboratorilor sau pregătirea acestora, cât și a companiei, pentru un potențial statut AEO al acesteia [4].

Începând cu 1 ianuarie 2024, noile dispoziții ale Codului Vamal au devenit efective. În contextul domeniului AEO, legiuitorul a menținut structura legală, având în vedere implementarea, din luna noiembrie 2022, a noului acord de recunoaștere reciprocă a operatorilor economici autorizați între Uniunea Europeană și Republica Moldova. Astfel, normele legale privind AEO au fost modernizate și ajustate înaintea modificărilor aduse legislației vamale, facilitând astfel tranziția către noul cadru legal pentru acest sector de interes. De asemenea, agenții economici se pot bucura de eficiența utilizării Sistemului Informațional e-AEO, prin care mențin toată corespondența și colaborarea cu organele vamale din Republica Moldova, prevedere care ar putea fi comparată cu procesul învechit de depunerea pe suport de hârtie a tuturor documentelor necesare.

Odată cu primirea statutului de Operator Economic Autorizat (AEO), agentul economic nu doar se bucură de beneficii, ci și își asumă obligația de a respecta cu strictețe cerințele pentru menținerea acestui statut. Aceste cerințe includ conformarea la standardele și regulamentele internaționale în domeniul vămilor și al securității, precum și la alte criterii specifice stabilite de autoritățile competente.

Agentul economic trebuie să fie conștient că nerespectarea cerințelor și obligațiilor asociate statutului de AEO poate avea consecințe grave, inclusiv suspendarea sau retragerea acestui statut. Astfel, este crucial să se acorde o atenție deosebită respectării tuturor normelor și procedurilor impuse, întrucât nerespectarea acestora poate atrage sancțiuni administrative sau chiar penale [5].

În concluzie: Este esențial ca companiile să fie conștiente de responsabilitățile asociate statutului AEO, inclusiv necesitatea de a menține standardele ridicate de securitate și conformitate în mod constant. În același timp, autoritățile vamale trebuie să efectueze o evaluare riguroasă și imparțială a cererilor AEO și să ofere sprijin și clarificări pe parcursul procesului. A obține și a menține statutul AEO nu este doar un avantaj, ci și o angajare serioasă pentru companii. Printre cele mai importante responsabilități se numără menținerea standardelor înalte de securitate și conformitate în mod continuu. Aceasta implică monitorizarea constantă a proceselor și a lanțului de aprovizionare pentru a se asigura că toate măsurile de securitate sunt respectate și că operațiunile sunt conforme cu reglementările vamale.

Referințe:

1. MOLDOVAN A.T. Drept vamal, București: Editura C.H. Beck, 2006, p. 46;
2. În:https://customs-taxation.learning.europa.eu/course/view.php?id=196&section=7 (accesat 16.02.2024, ora 14:30);
3. În:https://trade.gov.md/ro/articles/aeo (accesat 16.02.2024, ora 14:41);
4. În:https://customs.gov.md/api/media/05/09/2023/Prezentare_Cod_Vamal_MEDIUL_DE_AFACERI_29.08.2023_.pdf (accesat 16.02.2023, ora 14:58);
5. În:https://aeo.wcoomd.org/about (accesat 16.02.2023, ora 14:53);

Recomandat
***Pavel ȚURCAN**, dr., conf. univ.*